

“GÜRÜLTÜ PANELİ ”

PROF. DR. VEYSEL EROĞLU’NUN HİTAPLARI

28.07.2010 – İSTANBUL

Değerli Misafirler,
Kıymetli Basın Mensupları,
Hanımefendiler, Beyefendiler,

Hepinizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum. Hoş geldiniz sefalar getirdiniz.

Son günlerde gürültü ile alakalı bilgi sahibi olmayan herkes fikir sahibi olarak açıklama yapıyor adeta bilirkişi gibi davranıyor.

Bakanlık olarak gürültüyü bilimsel veriler ışığında ele almakta ve değerlendirmekteyiz. Gürültü, istenmeyen, hoşça gitmeyen, rahatsız edici ve insan sağlığını tehdit edici seslerdir.

Gürültü; insan sağlığını olumsuz yönde etkileyerek; geçici veya sürekli işitme bozukluklarına, kan basıncının artmasına, dolaşım bozukluklarına, solunumda hızlanmaya, kalp atışlarında yavaşlamaya, davranış bozukluklarına, aşırı sinirliliğe ve strese, iş veriminin düşmesine ve konsantrasyon bozukluğu gibi etkilere sebep olmaktadır.

Bakanlığımıza yazılı, sözlü ve elektronik postalar ile gelen şikayetlerin sayısı da, gürültünün önlenmesine yönelik olarak Bakanlığımızca çalışmalar yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 56 ncı maddesine göre; herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede hayat sürme hakkına sahiptir; çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir.

Çevre ve Orman Bakanlığı olarak gayemiz; gürültünün kontrolü ve azaltılmasına yönelik hedef ve ilkeleri belirleyerek konu ile ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon ve işbirliği içinde belirlenen çevresel gürültü standartlarını sağlayacak şekilde çalışmalar yapmak, halkın huzur ve sükûnunu sağlamaktır.

Bu gaye doğrultusunda, Avrupa Birliği (AB) mevzuatına da uyumlu olarak çıkarılan “Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği” 4 Haziran 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik ile; kara yolu, demir yolu, su yolu, hava alanı, endüstri tesisleri, şantiye faaliyetleri, eğlence yerleri, işyerleri, atölyeler, imalathaneler, gürültüye hassas yapıların bulunduğu alanlarda açık havada yapılan faaliyetlerden kaynaklanan gürültü için esas ve kriterler getirilmiştir.

2872 Sayılı Çevre Kanunu’nun 12 nci maddesine göre, bu Kanunun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Çevre ve Orman Bakanlığına (Merkez ve taşra teşkilatı) aittir.

Gerektiğinde bu yetki, Bakanlıkça; il özel idarelerine, çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına, Denizcilik Müsteşarlığına, Sahil Güvenlik Komutanlığına, Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine devredilebilir.

Bu kapsamda; mahallinde ve kısa sürede çevresel gürültü şikâyetlerinin değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması için 11'i büyükşehir belediye başkanlığı olmak üzere toplam 76 belediye başkanlığına yetki devri yapılmıştır.

Diğer taraftan;

- Motorlu kara taşıtlardan kaynaklanan gürültünün denetimi ve kontrol altına alınması için 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine,
- Gemi ve deniz araçlarından kaynaklanan gürültünün denetimi ve kontrol altına alınması için Sahil Güvenlik Komutanlığına yetki devri yapılmıştır.

Dini tesislerde ses yükseltici kullanımından çevreye yayılan sesin kontrolüne ilişkin esasların belirlenmesi görevi Diyanet İşleri Başkanlığına verilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı 2007 tarihli Dış Genelgesi ile "Hoparlörlerin ses düzeninin, ezanın çevrede duyulmasını sağlayacak fakat yakın komşuları da rahatsız etmeyecek şekilde ayarlanması temin edilecektir." talimatını illere göndermiştir.

Sokak düğünleri ve havai fişek atımlarından kaynaklanan gürültünün kontrol altına alınması için İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile çalışmalar yapılmaktadır. En kısa sürede sonuçlandırılması planlanmaktadır.

Bakanlığımız ve yetki devri yapılan Belediyelerce 2009 yılında Türkiye genelinde toplam 1758 faaliyet gürültü açısından denetlenmiştir.

Bunların;

- 766 adedi işyeri-atölye- imalathane,
- 717 adedi eğlence yeri,
- 58 adedi sanayi tesisleridir.

Denetim neticeleri gösteriyor ki, Türkiye genelinde birinci sırada işyeri, atölye, imalathanelerden kaynaklanan gürültü problemi, ikinci sırada ise eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültü problemi yer almaktadır.

Bölgesel bazda bakıldığında ise Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültü probleminin birinci sırada yer aldığı görülmektedir.

Kara yolu, demir yolu, su yolu, hava alanı gibi alansal ve çizgisel gürültü kaynakları büyük ve geniş alanları etkilemektedir.

Bu sebeple bu kaynaklar ve etkiledikleri alanlar için, diğer gelişmiş ülkelerde de olduğu gibi gürültü haritalarının hazırlanması ve harita neticelerine göre eylem planlarının yapılması gerekmektedir.

Gürültü haritalaması yapılacak yerleşim alanları, ana karayolları, ana demiryolları ve ana havaalanları Bakanlığımızca belirlenmiştir.

Yerleşim yerlerinde; bütün limanlar, sanayi alanları, atölye-imalathane-eğlence yerleri ve benzeri kaynaklar ile bütün karayolları ve tramvay ve yerüstü metro istasyonları için ayrı ayrı gürültü haritalarının hazırlanması gerekmektedir.

Bu çerçevede Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği ile nüfusu 100.000'den fazla yerleşim alanları ve ana karayolları, ana demiryolları ve ana havaalanları için gürültü haritaları ve eylem planlarının hazırlanmasına yönelik program oluşturulmuş ve sorumlular belirlenmiştir.

Bu kapsamda;

İlk Etapta, en geç 2013 tarihine kadar; 250.000'den fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları, için gürültü haritaları hazırlanacak, harita neticelerine bağlı olarak en geç 2014 tarihine kadar gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik eylem planları hazırlanacaktır.

İkinci Etapta, en geç 2018 tarihine kadar; nüfusu 100.000 ile 250.000 arasında olan yerleşim alanları, için gürültü haritaları hazırlanacak, harita neticelerine bağlı olarak en geç 2019 tarihine kadar gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik eylem planları hazırlanacaktır.

Çevre ve Orman Bakanlığı olarak; Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği'nin uygulamaya konulması için "2009-2020 yıllarını içeren "Çevresel Gürültü Eylem Planı" hazırlanmıştır.

Plan kısa, orta ve uzun vadeli hedefleri belirlemekte ve bu hedeflerin gerçekleşmesi için yapılması gereken çalışmaları içermektedir.

Bakanlığımızca; çevresel gürültü konusunda kamu ve özel sektörde uzmanlaşmayı sağlamak için; temel akustik konularını, gürültü haritaları ve eylem planları konularını içeren eğitim programları oluşturulmuştur.

Bu eğitimleri vermek üzere; Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi ve TMMOB Fizik Mühendisleri Odası ile protokol yapılmıştır. Bu eğitimler talebe istinaden protokol yapılan kurumlar tarafından periyodik olarak açılmaktadır.

Bakanlığımıza intikal eden bilgilere göre; Türkiye genelinde temel akustik konularını içeren eğitim programına yaklaşık olarak 1750 kişi iştirak etmiştir.

Bu eğitim programı kapsamında; Bakanlığımız ve İl Çevre Orman Müdürlüklerimiz ile yetki devri yapılan belediye başkanlıklarında gürültü konusunda çalışan personel de eğitilmiştir.

Ayrıca;

Gürültü kontrol tedbirleri el kitabı hazırlanmış, bütün ilgili kurum ve kuruluşlara dağıtılmıştır.

Gürültü haritalarının nasıl yapılacağına dair kılavuz hazırlanmıştır.

Gürültü eylem planlamasına yönelik faydalı bilgileri içeren doküman hazırlanmıştır.

Yetkili idare personeline çevresel gürültü ölçümüne yönelik yol gösterici el kitabı hazırlanmakta olup, en kısa sürede tamamlanacaktır.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca gürültü haritalama çalışmalarına başlanmış ve Bayrampaşa, Esenler, Gaziosmanpaşa ve Sultangazi ilçelerinin yılda 6 milyondan fazla aracın geçtiği karayolları için gürültü haritası hazırlanmıştır ve web sayfalarında yayımlanmaktadır.

Ulaştırma Bakanlığı tarafından çevresel gürültü seviyesini tespit etmek maksadıyla yılda elli binden fazla iniş/kalkışın yapıldığı Ankara Esenboğa Havalimanı, İstanbul Atatürk Havaalanı, İzmir Adnan Menderes Havalimanı ve Antalya Havaalanı çevresinde gürültü ölçüm/kontrol/izleme sistemleri kurulmuştur.

Değerli Misafirler;

Avrupa Birliği'ne üye ülkelere baktığımızda orada da ülkemize benzer düzenlemeler yapıldığı görülmektedir.

Hatta Fransa'da; çevresel gürültüye sınır değeri getirilmiş idari para cezası ve diğer cezaların yanı sıra 2 yıllık hapis cezası, ses sistemlerine ve ekipmanlarına el koyma cezaları öngörülmektedir.

ABD'de (Boston) elektronik ses yükselticilerinin kullanıldığı faaliyetlerden kaynaklanan gürültü seviyesi, gece 23:00 ile sabah 07:00 arasında 50 dBA'yı, diğer zamanlarda 70 dBA'yı aşamaz kuralı gereği ihlal edenlere idarî para cezası uygulanmakta ve cihazlara el konulabilmektedir.

Kıymetli Misafirler,

Canlı hayatı için en az hava kirliliği kadar zararlı olan gürültü kirliliği ile Kanun ve Yönetmeliklerin Bakanlığımıza yüklediği mesuliyetler gereği kararlılıkla mücadele edeceğiz.

Kamuoyunun bilgilendirilmesi ve şuurlandırılmasına yönelik olarak düzenlediğimiz "Gürültünün İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri" konulu bu panelin başarılı geçmesi temennisiyle tertip heyetine teşekkür eder, hoşunuza giden seslerle bezenen bir çevrede huzur ve sükûn dolu bir hayat sürmenizi dilerim.